

الثاني: المعادن

دوم: معادن

المعادن التي يملكها الإنسان تكون على أنواع ثلاثة:

معادني كه انسان مالك است؛ كه بر سه نوع مي باشد:

أ- منطبعة - أي قابلة للذوبان - كالذهب والفضة والرصاص.

ب- غير منطبعة كالياقوت والزبرجد والكحل.

ج- مائعة كالقير والنفط والكبريت.

الف: نرم -يعنى قابل ذوب شدن- مثل طلا، نقره و سرب.

ب: سخت مثل ياقوت، زبرجد و سنگ سمره.

ج: مايع مثل قير، نفت و گوگرد.

وهذه المعادن جميعاً يجب فيها الخمس، ولا يعتبر أيضاً مرور الحول عليها ليجب تخميسها، وإنما تُخمس بمجرد الحصول عليها بعد عزل المؤونة وما صرفه لأجل استخراج ذلك المعدن والحصول عليه، فلو استخراج ما قيمته (٥٠) ديناراً من المعدن وكان قد صرف لأجل استخراجه أو الحصول عليه (١٠) دنائير، فإنه يقوم بتخميس الأربعين وهي ثمانية دنائير، وهكذا.

و در همه این معادن خمس واجب است و گذشت يك سال برای دادن خمس آن در نظر گرفته نمی شود، بلکه به محض به دست آوردن آن و کنار گذاشتن هزینه ها و آنچه برای استخراج آن معدن و به دست آوردنش مصرف شده است خمسش کنار گذاشته می شود. مثلاً اگر ارزش آنچه استخراج شده ۵۰ دینار باشد و برای استخراج آن یا به دست آوردنش ۱۰ دینار مصرف کرده باشد، خمس ۴۰ دینار را کنار می گذارد - که ۸ دینار است - و به همین ترتیب.

وها هنا سؤالان:

در اینجا دو سؤال مطرح می شود:

الأول: هل هناك نصاب وقدر معين للمعدن - كالذهب أو الفضة - ليتم تخميسه ؟

اول: آیا نصاب و مقدار معینی برای معدن مثل طلا و نقره- وجود دارد تا خمس آن کنار گذاشته شود؟

الجواب: كلا، ليس هناك نصاب ومقدار معين، فكل ما زاد عن مؤونة الحصول على المعدن يخمس حتى لو كان قليلاً.
پاسخ: خیر؛ نصاب و مقدار معینی وجود ندارد، خمس هر آنچه که از هزینه به دست آوردن محصول معدن اضافه تر باشد کنار گذاشته می شود حتی اگر اندک باشد.

الثاني: ما تستخدمه المرأة من الحلي (كالذهب والفضة والعقيق وغيرها) هل يجب فيه الخمس؟
دوم: آیا خمس در زیورآلاتی که زن استفاده میکند (مثل طلا، نقره، عقیق و غیره) واجب است؟

الجواب: ما تستخدمه المرأة للزينة ليس فيه الخمس، وأما إذا كانت لا تستخدمه فيجب فيه الخمس.
پاسخ: آنچه زن برای زینت استفاده می کند خمس ندارد، اما خمس آنچه استفاده نمی شود، واجب است.